

Aylıq
informasiya
Bülleteni

Nº2

Fevral
2020

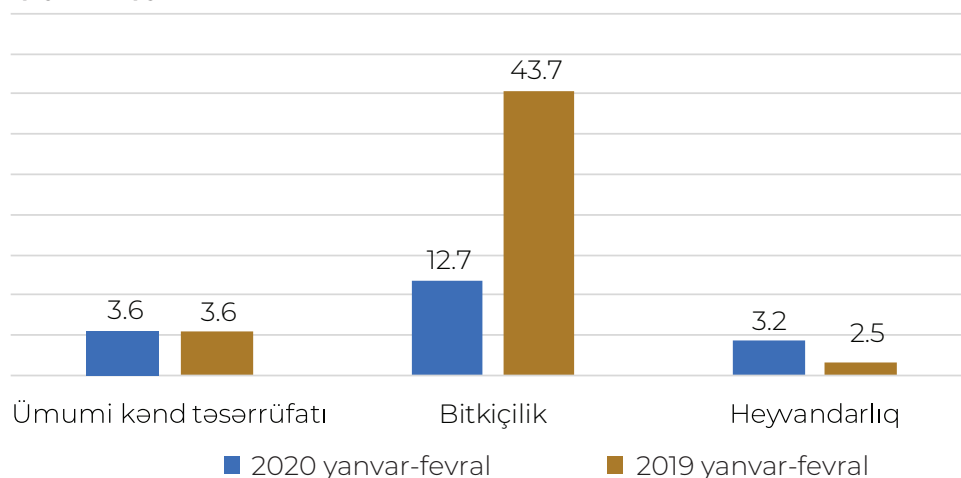
KƏND TƏSƏRRÜFATI

- Kənd təsərrüfatı sahəsi üzrə istehsal göstəriciləri
- Kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
- Kənd təsərrüfatı sahəsinə dövlət dəstəyi
- Xəbərlər

Kənd təsərrüfatı sahəsi üzrə istehsal göstəriciləri

2020-ci ilin yanvar-fevral ayları ərzində kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3.6% artıb (*Şəkil 1*).

Şəkil 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının fiziki həcm indeksi müqayisəli qiymətlərlə, əvvəlki ilə nəzərən

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

Kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmində dəyəri faktiki qiymətlərlə 656.4 milyon manat təşkil edib ki, bunun da 95.8 faizi (629.0 milyon manat) heyvandarlıq sahəsinin, 4.2 faizi (27.4 milyon manat) bitkiçilik sahəsinin payına düşüb.

2020-ci ilin yanvar-fevral aylarında kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsində yaradılan əlavə dəyərin ÜDM-də payı 2.9% təşkil edib (*Şəkil 2*).

Şəkil 2. Kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsinin ÜDM-də payı

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2020-ci ilin yanvar-fevral aylarında bütün kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal həcmi artıb (*Cədvəl 1*).

Cədvəl 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı

Malın adı	Ölçü	Yanvar-fevral 2020	Yanvar-fevral 2019	Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə
Ət (diri çəkiddə)	min ton	82.9	80.5	+2.9
Süd	min ton	309.7	304.9	+1.6
Yumurta	mln. ədəd	315.7	283.0	+11.6
Tərəvəz	min ton	31.6	27.3	+15.7

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2020-ci ilin mart ayının 1-nə kimi 57.3 min hektar və ya keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 16.4 faiz az sahədə yazlıq bitkilər əkilib (*Cədvəl 2*).

Cədvəl 2. Yazlıq bitkilərin əkini, min hektar

	Yanvar-fevral 2020	Yanvar-fevral 2019	Fərq, %-lə
Yaz əkininin əvvəlindən əkilib:	57.3	68.5	-16.4
Dənli və dənli paxlalılar (qarğıdalısız)	5.5	13.6	-59.6
Kartof	14.2	13.8	+2.9
Tərəvəz (toxumluqsuz və anacsız)	11.1	10.4	+6.7
Çoxillik otlar	26.4	30.7	-14.0
Sair bitkilər	0.1	0.006	+16.7 d.

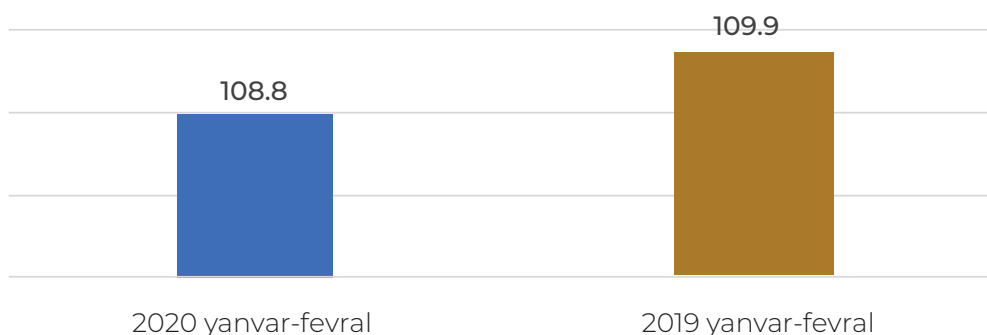
Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

Kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı

2020-ci ilin yanvar-fevral aylarında 108.8 milyon ABŞ dolları həcmində kənd təsərrüfatı məhsulu ixrac olunub. Kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının həcmi ötən ilin müvafiq dövrünə nəzərən dəyər ifadəsində 1.1 faiz azalıb (*Şəkil 3*).

Şəkil 3. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı, milyon ABŞ dolları

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

Müqayisə olunan dövr üzrə əsas kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac göstəriciləri Cədvəl 3-də verilib.

Cədvəl 3. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı

Məhsulun adı	Yanvar-fevral 2020		Yanvar-fevral 2019		Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə	
	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. ABŞ dolları)	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. ABŞ dolları)	miqdara görə	məbləğə görə
Kartof	0.4	0.2	0.3	0.1	159.1	161.8
Tərəvəz	23.1	28.8	26.8	22.2	86.4	129.6
Meyvə	39.4	46.6	52.2	53.7	75.5	86.8
Arpa	0.0	0.0	12.9	2.1	0.0	0.0
Tütün xammalı	0.6	1.3	1.1	2.5	52.3	49.5
Pambıq mahılcı	20.6	29.9	17.8	25.9	116.1	115.2
Gön-dəri	1.2	1.9	1.1	2.3	116.2	82.2
Heyvandarlıq məhsulları*	x	0.2	x	1.1	x	21.2
Cəmi	x	108.8	x	109.9	x	98.9

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

*Heyvandarlıq məhsullarına ət, süd və qaymaq, yun, təbii bal, yumurta, xam ipək və diri heyvanların dəyəri daxildir.

Cari ilin fevral ayında almanın ("Simerenko", "Palmet"), üzümün, narın, mandarinin, portağalın, qozun, fındığın, soğanın (qırmızı), kartofun, pomidorun, xiyarın, kələmin, sarımsağın topdansıatış qiyməti əvvəlki aya nisbətən artıb, digər məhsulların qiyməti isə aşağı olub və ya sabit qalıb (Cədvəl 4).

Cədvəl 4. Fevral ayında kənd təsərrüfatı məhsullarının topdansıatış qiymətinin əvvəlki aya nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Yanvar 2020	Fevral 2020	Fərq	Adı	Yanvar 2020	Fevral 2020	Fərq
Meyvə							
Alma	Qızıl əhmədi			Armud	Yerli		
	2.00	1.90	-5.0%		2.50	2.35	-6.0%
	Simerenko			Üzüm	Kardinal		
	0.70	1.00	42.9%		1.90	2.50	31.6%
	Palmet				Yerli		
	0.95	1.10	15.8%		1.50	2.10	40.0%
Heyva	Yerli			Nar	Yerli		
	1.10	1.05	-4.5%		1.15	2.05	78.3%
Mandarin	Yerli			Qoz	Yerli		
	1.50	2.10	40.0%		5.75	6.00	4.3%
Portağal	Yerli			Fındıq	Yerli		
	1.15	1.80	56.5%		5.75	6.00	4.3%
Tərəvəz							
Kartof	Gədəbəy			Soğan	Ağdam sarı		
	0.62	0.70	12.9%		0.54	0.54	0.0%
	Qırmızı				Qırmızı		
	0.59	0.62	5.1%		0.80	1.10	37.5%
	Cəlilabad			Pomidor	Zirə		
	0.45	0.55	22.2%		1.35	3.50	2.6 d.
Xiyar	Tikanlı	Melit	Çəhrayı				
	2.25	2.9	28.90%		1.50	3.25	2.1 d.
Gül kələm	Yerli				Şəmkir		
	1.25	0.70	-44.0%	1.45	2.75	89.7%	
Kələm	Qusar			Yerkökü	Yerli		
	0.32	0.45	40.6%		0.45	0.52	15.6%
	Bərdə			Çuğundur	Yerli		
	0.35	0.52	48.6%		0.50	0.50	0.0%
Balqabaq	Yerli			Sarımsaq	Yerli		
	0.42	0.80	90.5%		2.25	4.50	2 d.

Cari ilin fevral ayında almanın, armudun, narın, mandarinin, portağalın, qozun, fındığın, soğanın, sarımsağın, pomidorun, kələmin, çuğundurun və balqabağın topdansa satış qiyməti keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən yüksək olub, digər kənd təsərrüfatı məhsullarının qiyməti isə aşağı olub və ya sabit qalıb (Cədvəl 5).

Cədvəl 5. Kənd təsərrüfatı məhsullarının 2020-ci ilin fevral ayındakı topdansa satış qiymətinin ötən ilin müvafiq ayına nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Fevral 2019	Fevral 2020	Fərq	Adı	Fevral 2019	Fevral 2020	Fərq
Meyvə							
Alma	Qızıl əhmədi			Armud	Krasavitsa	Yerli	
	1.50	1.90	26.7%		1.60	2.35	46.9%
	Simerenko			Nar	Göyçay	Yerli	
	0.50	1.00	2 d.		2.00	2.05	2.5%
	Palmet			Üzüm	Kardinal		
	0.40	1.10	2.7 d.		3.00	2.50	-16.7%
Mandarin	Yerli			Portağal	Yerli		
	1.50	2.10	40.0%		1.40	1.80	28.6%
Heyva	Yerli			Qoz	Yerli		
	1.50	1.05	-30.0%		5.00	6.00	20.0%
Limon	Yerli			Fındıq	Yerli		
	0.30	0.22	-26.7%		5.00	6.00	20.0%
Tərəvəz							
Kartof	Gədəbəy			Soğan	Ağdam sarı		
	0.80	0.70	-12.5%		0.42	0.54	28.6%
Çuğundur	Yerli			Pomidor	Zirə		
	0.35	0.50	42.9%		2.50	3.50	40.0%
Kələm	Bərdə				Bakı		
	0.32	0.52	62.5%		1.80	3.00	66.7%
Gül kələm	Yerli				Çəhrayı		
	2.00	0.70	-65.0%		1.60	3.25	2 d.
Sarımsaq	Yerli				Salyan		
	0.60	4.50	7.5 d.		1.95	3.00	53.8%
Balqabaq	Yerli			Yerkökü	Yerli		
	0.60	0.80	33.3%		0.62	0.52	-16.1%

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (www.aqrarbazar.az)

Kənd təsərrüfatı sahəsinə dövlət dəstəyi

2020-ci ilin yanvar-fevral ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən 28 kənd təsərrüfatı texnikası 20 hüquqi və fiziki şəxsə satılıb (Cədvəl 6).

Cədvəl 6. Lizingə verilmiş kənd təsərrüfatı texnikası (ədəd)

Texnikanın adı	Cəmi	2020-ci ilin yanvar-fevral ayları ərzində lizingə verilib
	(2005 – 29.02.2020)	
Cəmi	37767	28
Taxılığan kombayn	1015	0
Pambıqyığan kombayn	222	0
Traktor	10853	11
Digər texnikalar	25677	17

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

2020-ci ilin yanvar-fevral ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən 7 sahibkarlıq subyektinə 361 baş cins damazlıq heyvan güzəştli şərtlərlə satılıb.

2020-ci ilin yanvar-fevral ayları üzrə Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən aqrar sektorda fəaliyyət göstərən 65 hüquqi və fiziki şəxsə 1.45 milyon manat məbləğində güzəştli kreditlər verilib. Güzəştli kreditlərin verilməsi nəticəsində 47 daimi və müvəqqəti iş yeri açılıb.

Xəbərlər

“BARAMA-2020: QARŞIDA DURAN VƏZİFƏLƏR” KÜRDƏMİRDƏ RESPUBLİKA MÜŞAVİRƏSİ

Fevralın 14-də Kürdəmir rayonunda “Barama-2020: qarşıda duran vəzifələr” mövzusunda Respublika Müşavirəsi keçirilib.

Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən müşavirədə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Aparatının nümayəndələri, müxtəlif rayonların icra hakimiyyəti strukturlarının məsul şəxsləri, “Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” ASC-nin rəhbərliyi, nazirliyin tabeli qurumlarının və Dövlət Aqrar İnkişaf mərkəzlərinin direktorları, Elmi-Tədqiqat institutlarının nümayəndələri, Azərbaycanın 40 rayonunda barama istehsalı ilə məşğul olan 200-ə yaxın kümçü iştirak edib.

Müşavirədən əvvəl Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov, Kürdəmir rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Ceyhun Cəfərov və tədbir iştirakçıları ölkəmizdə ilk dəfə olaraq Azərbaycan, Türkiyə, Özbəkistan və Çin modelləri əsasında nümunə üçün hazırlanmış mobil tipli kümxanalara baxış keçiriblər. Nazir İnam Kərimov bildirib ki, ipəkçiliklə məşğul olan hər bir rayon öz ehtiyatları hesabına təqdim olunan modellər

əsasında k m xanalar qura bilərlər. O, mobil tipli k m xanalarla baėlı k m   l rin fikirlərini öyrənib, fermerlərlə barama ılıėın v  ip k iliyin inkişafı istiqamətləri ilə baėlı fikir mübadiləsi aparıb.

Müşavirəni giriş s z  ilə a an Kürdəmir rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Ceyhun Cəfərov son illərdə rayonun sosial-iqtisadi inkişafı istiqamətində görülən işlər barədə məlumat verib. İcra hakimiyyətinin başçısı bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin regionların sosial-iqtisadi inkişafına göstərdiyi diqqət və qayėı sayəsində ölkəmizin bütün b lg l ri kimi

Kürdəmir rayonunda da abadlıq-quruculuq işləri həyata keçirilib: “ lk  başçısının 27 noyabr 2017-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında barama ılıėın v  ip k iliyin inkişafına dair 2018-2025-ci illər üzrə Dövlət Proqramı”nın icrası istiqamətində rayonda barama ılıėın inkişaf etdirilməsi üçün bir sıra addımlar atılıb v  həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində baramaçılıq sahəsində yüksək nailiyyətlər əldə edilib. Ötən il k m   l rimiz 22,6 ton barama tədarük edib ki, bu da 2016-cı il ilə müqayisədə 6,3 dəfə çoxdur. Barama istehsalından k m   l rimiz 204 min manata yaxın gəlir əldə ediblər”.

Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov müşavirədə çıxış edərək qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən aqrar sahənin inkişafı prioritet istiqamət kimi elan edilib. Nazir bildirib ki, ardıcıl həyata

keçirilən tədbirlər nəticəsində aqrar sahə özünün yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub və bu sahədə inkişaf tempi davam edir: “Həyata keçirilən aqrar islahatlar kənd təsərrüfatının daha da inkişafını nəzərdə tutur və bu məqsədlə dövlət tərəfindən çox böyük dəstək tədbirləri həyata keçirilir. Ötən il digər sahələrdə olduğu kimi, kənd təsərrüfatı sahəsində də yüksək nəticələr əldə olunub.

Həyata keçirilən dövlət dəstəyi nəticəsində son bir neçə ildə aqrar sektorda daim inkişaf tempi müşahidə edilir. Təsadüfi deyil ki, təkcə ötən il kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmi əvvəlki illə müqayisədə 7,2 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsullarının istehsalı 11,7 faiz, heyvandarlıq məhsullarının istehsalı isə 3,5 faiz artıb. Bu onu göstərir ki, qoyulan investisiyalar, aparılan islahatlar, fermerlərə verilən subsidiyalar, kənd təsərrüfatına elmi yanaşma öz nəticəsini verməklə yanaşı, məhsul istehsalçılarının aqrar sektora marağını daha da artmasına şərait yaradıb”. Azərbaycanda baramaçılığın və ipəkçiliyin zəngin tarixi ənənəyə, həmçinin böyük potensiala malik olduğunu bildirən Kənd Təsərrüfatı naziri bu sahənin inkişaf etdirilməsi ilə bağlı nazirliyin qarşısına mühüm tapşırıqlar qoyulduğunu deyib: “İpəkçilik Azərbaycan iqtisadiyyatının ənənəvi sahələrindən biridir. Azərbaycan barama istehsalına görə keçmiş sovetlər birliyində Özbəkistandan sonra ikinci, istehsal olunan ipəyin keyfiyyətinə görə isə birinci yeri tutub. Bizim əsas məqsədimiz bu ənənəni bərpa etmək və bu sahədə məhsuldarlığı daha da artırmaqdır. Azərbaycanda barama istehsalı ilə məşğul olan şəxslərə emal müəssisələrinə

təhvil verdikləri baramanın hər kiloqramına görə 5 manat məbləğində subsidiya verilir. Baramaçılığın yem bazasının möhkəmləndirilməsi məqsədilə dövlət vəsaiti hesabına 2016-2019-cu illər ərzində Çin Xalq Respublikasından 4,5 milyon ədəd calaq edilmiş tut tingləri tədarük edilib və bölgü əsasında əvəzi ödənilmədən baramaçılıqla məşğul olan rayonlara paylanılıb. 2019-cu ilin investisiya proqramına uyğun olaraq Zərdab, Füzuli, Bərdə, Ağsu, Zaqatala rayonlarında gücü 200 ton olan yaş barama qurutmaxanalarının və 120 kvadratmetr sahəsi olan inkubasiya otaqlarının tikintisi başa çatmaq üzrədir. Bir sözlə, ölkəmizdə barama istehsalı ilə məşğul olan kümçülərə çoxşaxəli dövlət dəstəyi tədbirləri həyata keçirilir. Çox sevindirici haldır ki, aqrar sahənin bütün sahələrində olduğu kimi, baramaçılıqda da inkişaf müşahidə edilir. Ötən il 643 ton barama tədarük olunub ki, bu da 25% artım deməkdir”.

Nazir çıxışında Azərbaycanda baramaçılığın inkişafı istiqamətində görülmən kompleks tədbirlərə toxunub. İnam Kərimov bu il barama mövsümünə hazırlıq və qarşıda duran vəzifələr, baramaçılığın inkişafı, hədəflər və perspektivlər, eləcə də kənd təsərrüfatının inkişafı istiqamətində görülmən işlər, qarşıda duran vəzifələr barədə fermerləri məlumatlandırıb.

Daha sonra müşavirədə “Azərbaycan Sənaye Korporasiyası” ASC-nin baş direktoru Kamran Nəbizadə “Barama istehsalı və emalı sahəsində hədəflər”, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aqrar Elm və İnnovasiya Mərkəzinin direktoru İmran Cümşüdəv “Respublikada barama istehsalı ilə bağlı 2019-cı ilin yekunları və 2020-ci ildə qarşıda duran vəzifələr”, Qax Damazlıq İpəkçilik Stansiyasının direktoru Əkrəm Fətəliyev “Hibrid ipəkqurdu toxumçuluğu və inkubasiyanın təşkili” mövzusunda çıxış ediblər. Fizuli rayonundan olan kümçü Ağgül Bağirova isə baramaçılığın inkişafı ilə bağlı fikirlərini bölüşüb.

Müşavirədə tut tingləri ilə təminat, hibrid ipəkqurdu toxumçuluğunun inkişaf istiqamətləri, inkubasiyanın təşkili ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, fermerlərin təklifləri qeydiyyatla alınıb.

Müzakirələrin sonunda bu formatda görüşlərin davam etdiriləcəyi, qaldırılan məsələlərin həlli istiqamətində görülmən işlər barədə fermerlərin məlumatlandırılacağı bildirilib.

AZƏRBAYCANDA AQRAR MƏSLƏHƏT XİDMƏTLƏRİNİN GÜCLƏNDİRİLMƏSİNƏ DAİR LAYİHƏNİN TƏQDİMƏTİ OLDU

Azərbaycanda, bütövlükdə dünyada kənd təsərrüfatı və ərzaq sistemləri bu gün sektorun gələcəyinə təsir edən böyük dəyişikliklərlə üzləşir.

Aqrobiznes şirkətləri və qloballaşdırılmış tədarük zəncirləri kənd təsərrüfatını dəyişdirərkən iqlim dəyişikliyinə nəticəsi kimi yeni meyillər formalaşır, təbii ehtiyatlar bazası tükənir, qeyri-sabit bazar dinamikası, qloballaşan ticarət, iqtisadiyyatın sürətli rəqəmsallaşdırılması təşəbbüsləri yeni risklər və imkanlar yaradır. Bu səbəbdən kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıların ehtiyacları və maraqları dəyişir, qida və kənd təsərrüfatı istehsalında innovasiya proseslərinin tətbiqi tələb olunur. Belə şəraitdə aqrar məsləhət xidmətləri yeni yaranan çətinliklərin həllində ən yaxşı dəstəyi göstərmək və bu sahədəki imkanlardan faydalanmaq üçün yeni bir rol oynamaq potensialına malikdir. Aqrar xidmətlərinin əsas funksiyaları, alətləri, yanaşmaları, bu rolu yerinə yetirmək üçün hərtərəfli yenidən nəzərdən keçirilməli, yenidən qurulmalı və kənd təsərrüfatı Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı və şaxələndirilməsi üçün əsas sektorlardan biri kimi müəyyənləşdirilməlidir.

Avropa İttifaqı tərəfindən maliyyələşdirilən "Aqrar məsləhət xidmətlərinin gücləndirilməsi" layihəsi "Azərbaycan 2020: Gələcəyə Baxış" İnkişaf Konsepsiyasının əsas strateji prioritetlərinə uyğundur və ekoloji cəhətdən təmiz, effektiv və məhsuldar kənd təsərrüfatı istehsalı sisteminin qurulmasına xüsusi diqqət yetirir. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO)

tərəfindən həyata keçiriləcək sözügedən iki illik layihə kənd təsərrüfatı sahəsində mövcud və gələcək problemlərin həllinə dayanıqlı və davamlı formada daha çevik reaksiya verilməsi üçün Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə strategiyaların inkişaf etdirilməsi və məsləhət xidmətləri sisteminin birgə effektiv tətbiqi istiqamətində dəstək olmağı nəzərdə tutur. Bununla yanaşı, layihə çərçivəsində təlim, forum və platformaların təşkili Məsləhət Xidmətləri sahəsində potensialın inkişafına öz töhfəsini verəcək və kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və emalına dair Strateji Yol Xəritəsində müəyyən edilmiş strateji hədəflərə (strateji hədəf -5, prioritetlər -5.1 və 5.3) və 2020, 2025, 2030-cu illərə dair hökumətin strateji prioritetlərinə nail olmağa töhfə verəcək.

Kənd Təsərrüfatı naziri cənab İnam Kərimov deyib ki, ölkədə aqrar sahə qeyri-neft sektorunun ən aparıcı sahəsi elan edilib. Bildirib ki, son illər Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən islahatlar nəticəsində aqrar sahə davamlı şəkildə inkişaf etməkdədir: "Aqrar sahənin rəqəmsallaşdırılması və fermerlər üçün müasir standartlara cavab verən keyfiyyətli xidmətlərin təşkili bizim əsas prinsiplərimizdən biridir. Bu xidmətlərin vahid pəncərə prinsipinə əsaslanaraq keyfiyyətli və əlçatan olması üçün tərəfimizdən zəruri addımlar atılıb. Təbii ki, biz qarşıya qoyulan hədəflərə çatmaq üçün beynəlxalq tərəfdaşlarımızın dəstəyinə və onlarla səmərəli əməkdaşlığın qurulmasına xüsusi önəm veririk. Aqrarıönlü elmi-tədqiqat institutlarının potensialının artırılmasında və bu qurumların informasiya və məsləhət xidmətləri şəbəkəsinə çevrilməsində beynəlxalq layihələrin əhəmiyyəti böyükdür. Düşünürəm ki, bu gün açılış mərasiminə toplaşdığımız layihə aqrar məsləhət xidmətləri sahəsinin inkişafına təkan verəcəkdir. Mövcud qurumların potensialının gücləndirilməsi, müasir çağırışlara daha dəqiq və çevik cavab verən məsləhət xidməti strategiyasının hazırlanması layihənin prioritet istiqaməti olmalıdır. Əminəm ki, sözügedən layihənin uğurlu icrası, dövlətin bu sahədə həyata keçirdiyi tədbirlərə əlavə dəstək verəcək".

Avropa İttifaqının Azərbaycandakı Nümayəndəliyinin rəhbəri, cənab səfir Kestutis Jankauskas bildirib ki, layihənin icrasında məqsəd davamlı kənd təsərrüfatı sahəsində aqrar sektorun inkişaf etdirilməsi istiqamətində Azərbaycanın həyata keçirdiyi siyasətə yaxından köməklik etməkdir. Bu layihə Avropa İttifaqının ətraf mühit və iqlimə uyğun kənd təsərrüfatı təcrübələrinin təbliğinə və həyata

keçirilməsinə imkan verəcək.

Cənab Jankauskas bildirib ki, Azərbaycan effektiv məsləhət sistemi üçün konkret həll yolu axtararkən digər ölkələrin təcrübələrindən, o cümlədən AI ölkələrinin aqrar məsləhət xidmətləri sahəsindəki təcrübələrindən faydalana bilər.

FAO-nun Baş qərargahının aparıcı texniki mütəxəssisi, xanım Nevena Aleksandrova isə qeyd edib ki, əsas məqsəd Azərbaycanda bütün fermerlərin ehtiyaclarına cavab verən və aqrar sektorda yenilikləri artırma biləcək müasir məsləhət xidmətlərinin göstərilməsi üçün işlək, effektiv və səmərəli model hazırlamaqdır. Nevena Aleksandrova vurğulayıb ki, kənd təsərrüfatında məsləhət xidmətlərinin keyfiyyətə nəzarəti təmin edən effektiv bir sistemə çevrilməsi vacibdir. Sözügedən layihə aqrar məsləhət xidmətlərinin rəqəmsallaşdırılması, bilik və bacarıqların artırılması üçün ölkə daxilində məsləhətçilər şəbəkəsini yaratmaqla məlumatları tənzimləyən mexanizmləri inkişaf etdirir.

Layihə BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının Azərbaycan üzrə Tərəfdaşlıq və Əlaqələndirmə Ofisinin rəhbəri Mələk Çakmakın rəhbərliyi ilə həyata keçiriləcək. Xanım Çakmak bu layihənin fermerlər və kənd əhalisi üçün əhəmiyyətini vurğulayaraq məlumat və məsləhət xidmətlərinin vacibliyini önə çəkib. O, layihənin kənd yerlərində kiçik sahibkarların, qadınların və gənclərin informasiya-məsləhət xidmətlərinə olan ehtiyaclarının ödənilməsində əhəmiyyətli rol oynayacağına əmin olduğunu bildirib.

AQRAR TƏDQIQATLAR MƏRKƏZİNDƏ DOKTORANTURA VƏ DISSERTANTURA İMTAHANI KEÇİRİLDİ

Fevralın 20-də Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzində (ATM) Fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturaya ixtisas fənnindən qəbul imtahanı keçirilib.

İmtahanda xarici dil və fəlsəfə fənlərindən qəbul imtahanlarında məqbul qiymət alan 3 iddiaçı iştirak edib. Ali Attestasiya Komissiyasının tövsiyəsi əsasında Mərkəzin alimləri tərəfindən hazırlanmış imtahan biletlərini çəkərək

suallara hazırlaşan iddiaçılar İmtahan Komissiyası qarşısında sualları cavablandırıb, həmçinin Komissiya üzvlərinin əlavə suallarına cavab veriblər. Şəffaf və səmimi atmosferdə keçən imtahanda iddiaçıların cavabları Komissiya üzvlərini qane edib, yüksək qiymət alan hər 3 iddiaçı Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin doktoranturasına qəbul olunmuş hesab edilib.

Cavablar və onların qiymətləndirilməsi protokollaşdırılıb, Komissiya üzvləri tərəfindən imzalanıb.

Həmçinin, Mərkəzdə Elmlər doktoru proqramı üzrə doktorantura təhsili üçün 2 nəfər, fəlsəfə doktoru hazırlığı üzrə dissertantura təhsili üçün 4 nəfər müsahibədə iştirak edib. İddiaçılar Komissiya qarşısında özləri haqda qısa məlumat verib, ixtisas üzrə apardıqları tədqiqat işləri barədə təqdimatla çıxış ediblər. Komissiya tədqiqat işlərinə və sahəyə aid sualları cavablandıran iddiaçıların bilik və hazırlıq səviyyələrini məqbul hesab edib. Bununla da elmlər doktoru adına iddiaçı olan 2 nəfər, fəlsəfə doktoru adına iddiaçı olan 4 nəfər doktorantura və dissertanturaya qəbul olunub. Komissiya sədri və üzvləri doktorant və dissertantları əldə etdikləri nailiyyət münasibətilə təbrik edib, gələcək elmi fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıblar.

Qeyd edək ki, şəffaflığın təmin olunması məqsədilə Mərkəzin direktorunun təşəbbüsü ilə müsahibənin gedişi "Facebook" sosial şəbəkəsində canlı yayımlanıb.

AZƏRBAYCANDA MÜQAVİLƏ ƏSASLI TƏSƏRRÜFATÇILIQ FORMALAŞDIRILIR

Nazir İnam Kərimov AMAL Akademiyası Qış Məktəbinin iştirakçıları ilə görüşüb

Fevralın 27-də Lənkəran rayonunda Aqrar Məşğulluğun Artırılması Layihəsi (AMAL) çərçivəsində həyata keçirilən AMAL Akademiyası Qış Məktəbinin iştirakçıları ilə görüş keçirilib. Görüşdə Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov, Lənkəran rayon icra hakimiyyətinin başçısı Taleh Qaraşov, Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin sədri Mirzə Əliyev və AMAL Akademiyası Qış Məktəbinə qoşulan 23 rayondan 46 gənc iştirak edib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov deyib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən aqrar sahənin inkişafı prioritet istiqamət kimi elan edilib. Nazir bildirib ki, ardıcıl həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində aqrar sahə özünün yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub və bu sahədə inkişaf tempi davam edir: “Cənab Prezident tərəfindən həyata keçirilən aqrar islahatlar kənd təsərrüfatının daha da inkişafını nəzərdə tutur və bu məqsədlə dövlət tərəfindən çox böyük dəstək tədbirləri həyata keçirilir. Həyata keçirilən dövlət dəstəyi nəticəsində son bir neçə ildə aqrar sektorda daim inkişaf tempi müşahidə edilir. Təsadüfi deyil ki, təkcə ötən il kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmi əvvəlki ilə müqayisədə 7 faizdən çox artıb”.

Kənd təsərrüfatının intensiv inkişafının peşəkar kadrlardan birbaşa asılı olduğunu

deyən nazir əlavə edib ki, bütün dünyada olduğu kimi, Azərbaycanda da aqrar sahədə məhsuldarlığın artırılmasına imkan verən müasir texnika və texnologiyalardan səmərəli istifadə etmək bacarığına malik peşəkar kadrlara, mütəxəssislərə ehtiyac getdikcə artır: “Dövlət başçısının tapşırıq və tövsiyələrinə əsasən digər sahələrdə olduğu kimi, gənclərin aqrar sahəyə cəlbi istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilir. Aqrar Məşğulluğun Artırılması Layihəsinin məqsədi də gənclərin aqrar sahəyə marağını artırmaqdır. Bu layihə gənclərin öz arzusuna çatması üçün bir vasitədir. AMAL Akademiyası Qış Məktəbi aqrar sahəyə ciddi maraq göstərən gənclərin gələcəkdə birgə fəaliyyətinin və şəbəkələşməsinin təmin edilməsi üçün uğurlu başlanğıcdır”.

Tədbirdə çıxış edən Lənkəran rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Taleh Qaraşov

qeyd edib ki, ölkədə bütün sahələrdə genişmiqyaslı yenidənqurma işləri aparılır. O bildirib ki, dövlət başçısı tərəfindən həyata keçirilən gənclər siyasətinin məntiqi davamı kimi aqrar sahədə reallaşdırılan tədbirlər nəticəsində gənclərin aqrar sahəyə marağı artıb.

AMAL Akademiyası Qış Məktəbinin iştirakçıları ilə aqrar sahənin inkişafı, gənclərin kənd təsərrüfatının inkişafında rolu barədə fikir mübadiləsi aparılıb, onların sualları cavablandırılıb.

Səfər çərçivəsində tədbir iştirakçıları Lənkəran rayonunun Bürcəli kəndində AMAL layihəsi çərçivəsində salınmış sitrus meyvə bağlarına baxış keçirib, gənc fermerlərlə görüşüblər. Bu meyvə bağı nümunəvi təsərrüfat modeli əsasında salınıb, gənclərin

aqrar sahəyə marağının artırılması, AMAL layihəsinin iştirakçılarında peşəkar vərdişlərin formalaşdırılması məqsədi daşıyır.

Daha sonra “Lənkəranda çəltiyin müasir üsullarla istehsalı və emalı” dəyər zənciri layihəsinin təqdimatı keçirilib. Bildirilib ki, aqrobiznes dəyər zəncirlərinin yaradılması Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Dünya Bankı ilə icra etdiyi “Kənd Təsərrüfatının Rəqabət Qabiliyyətinin Gücləndirilməsi Layihəsi”nin aqrobiznesin inkişafı üçün investisiya və məsləhət dəstəyi sub-komponenti çərçivəsində innovativ fəaliyyətlərdən biridir.

Dəyər zənciri çərçivəsində Lənkəran, Astara və Masallı rayonlarından olan, 155 hektar sahəyə malik 11 fermerin “Faran” MMC emal müəssisəsi ilə əməkdaşlığı və onun vasitəsilə məhsulun bazara çıxışı nəzərdə tutulub. Emal müəssisəsinə alınmış müasir avadanlıq xətti sayəsində emal həcmi 8 dəfə artaraq 1 iş növbəsində 1 tondan 8 tona çatdırılıb. Müasir avadanlıq hesabına təmiz düyünün çıxışı 40%-dən 58%-ə çatıb. Qırıq düyünün çıxışı isə 30%-dən 8%-dək azaldılıb.

Qeyd olunub ki, “Azərbaycan Respublikasında çəltikçiliyin inkişafına dair 2018-2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı” qəbul edilib və son 2 il ərzində çəltikçilik sahəsinə yerli fermerlərin marağı artıb. Çəltik istehsalı ilə məşğul olan fermerlər bu sahənin inkişafı ilə bağlı öz fikirlərini bölüşüblər, onların təklifləri qeydə alınıb. Dəyər zəncirləri layihəsi ölkədə ilk dəfə olaraq müqavilə əsaslı təsərrüfatçılığı həyata keçirir. Bu model emal müəssisəsi ilə müqavilə bağlamış fermerlərin məhsul satışı probleminin tam şəkildə aradan qaldırılmasına əsaslanır.

DÖVLƏT AQRAR İNKİŞAF MƏRKƏZLƏRİNİN RESPUBLİKA MÜŞAVİRƏSİ

Fevralın 28-də Ucar rayonunda Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzlərinin (DAİM) Respublika Müşavirəsi keçirilib. Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən Müşavirədə Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov, nazirlik Aparatının nümayəndələri, struktur bölmə rəhbərləri, 60 rayonun Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Müşavirəni giriş sözü ilə açan Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimov bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən ölkədə ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması, bu məqsədlə torpaq və su resurslarından daha səmərəli istifadə edilməsi, yüksək məhsuldarlığın əldə olunması ilə bağlı mühüm tapşırıqlar qoyulub: "Aqrar sahədə inkişafın davamlılığını təmin etmək üçün dövlət başçısının müəyyən etdiyi strateji kursa uyğun olaraq Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi öz fəaliyyətini fermerlərə yaxınlıq, düzgün idarəçilik və innovasiyaların tətbiqi prinsiplərinə əsasən qurub. Son iki il ərzində aqrar sahədə əhəmiyyətli islahatlar həyata keçirilib. Bu islahatların bir istiqaməti Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzlərinin fəaliyyəti ilə bağlı olub. Belə ki, aparılan institusional islahatlar nəticəsində kənd təsərrüfatı idarələri əsasında Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzləri

yaradılıb, yeni qurum xidmət strukturu kimi fəaliyyət göstərməyə başlayıb. Artıq DAİM-lər aqrar sahədə çalışan insanlara zəruri xidmətlərin göstərildiyi Mərkəz rolunu oynamaqdadır. Hazırda Mərkəzlər fermerlərə yaxınlıq prinsipi əsasında öz fəaliyyətini qurub və 70-dən artıq xidmətin göstərilməsini təmin edir”.

Nazir qeyd edib ki, DAİM-lər rayonlarda fermerlərlə işin sürətləndirilməsi, Dövlət Proqramları ilə əlaqədar işlərin koordinasiya şəkildə həyata keçirilməsi, fermerlərə göstərilən xidmətlərin təkmilləşdirilməsi istiqamətində fəaliyyətə xüsusi diqqət yetirməlidirlər: “Bu istiqamətlərdə bir sıra addımlar atılıb, qarşıda duran məsələlərin həlli istiqamətində çox ciddi işlər görülüb. Kənd təsərrüfatı daim dinamik inkişaf edən sahə olduğundan biz məqsədlərimizə çatmaq üçün qarşımıza qoyulan bütün vəzifələrin icrasını təmin etməli və Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən qarşımızda qoyulan vəzifələrin həyata keçirilməsi üçün səylə çalışmalıyıq”.

Daha sonra Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyinin sədri Seymur Mövlayev “Aqrar xidmətlərin təşkili və keyfiyyətinə nəzarət”, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin sədri Mirzə Əliyev “Yeni subsidiya qaydalarının tətbiqi və bu sahədə mövcud vəziyyət”, Aqrar Elm və İnnovasiya Mərkəzinin direktoru İmran Cümşüdoğ “Aqrar sahədə məhsuldarlığın və keyfiyyət göstəricilərinin artırılması istiqamətində təlimlərin keçirilməsi və innovativ texnologiyaların tətbiqi”, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Elektron kənd təsərrüfatının tətbiqi şöbəsinin müdiri Asif İsmayılov “Elektron xidmətlərin tətbiqi” mövzusunda məruzə ilə çıxış ediblər.

Biləsuvar DAİM-in rəhbəri Nurəddin Quliyev isə çıxışında aqrar sahədə həyata keçirilən tədbirlər və mərkəzlərin bu istiqamətdə fəaliyyətinə toxunub.

Müşavirədə taxılçılıq, pambıqçılıq, çəltikçilik, baramaçılıq, tütünçülük sahələri və şəkər çuğunduru istehsalı, texnika və gübrə ilə təminat, Elektron Kənd Təsərrüfatı

İnformasiya Sisteminin tətbiqi, yeni subsidiya qaydaları ilə bağlı görülən işlər ətrafında müzakirə aparılıb, təkliflər qeydiyyatı alınıb, qaldırılan məsələlərin həlli üçün müvafiq qurum və struktur bölmələrin rəhbərlərinə tapşırıqlar verilib.

Müşavirə iştirakçıları aqrar sahəyə dair Dövlət Proqramlarının icrası, Nazirliyin strukturuna daxil olan və tabeliyindəki qurumlarının fəaliyyətinin rayonlarda DAİM-lər tərəfindən vahid şəkildə koordinasiya olunması istiqamətində görülən işlər və digər məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparıblar.

Müşavirədə yekun nitqi söyləyən nazir İnam Kərimov DAİM-lərin bundan sonrakı fəaliyyətlərində qarşıda duran əsas vəzifələrə toxunub. Yerli qurumların əsas vəzifəsinin daim fermerlərə yüksək səviyyədə xidmət göstərmək olduğunu deyən nazir bildirib ki, ixtisaslı və peşəkar işçi qüvvəsinin hazırlanması üçün fəaliyyəti gücləndirmək vacibdir.

Bu ilin ölkə Prezidenti tərəfindən “Könüllülər ili” elan olunduğunu xatırladan İnam Kərimov DAİM-ləri Aqrar İnkişaf Könüllüləri ilə aktiv işləməyə və onlara davamlı dəstək göstərməyə çağırıb.

Nazir DAİM-lərin Respublika Müşavirəsində qaldırılan məsələlərin operativ həlli üçün müvafiq tapşırıqlar verib.

**“Kənd təsərrüfatı”
Aylıq informasiya Bülleteni
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində
Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi
tərəfindən hazırlanıb**

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

Nizami küçəsi, 92
AZ 1010 Bakı, Azərbaycan

